

ظهور و سقوط سلطنت پهلوی

خاطرات ارتشبد سابق حسین فردوست

www.ketab.ir

سرشناسه: فردوست، حسین، ۱۲۹۶-۱۳۶۷
عنوان و نام پدیدآور: ظهور و سقوط سلطنت پهلوی / حسین فردوست؛ [گردآورنده مؤسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی]؛ ویراسته عبدالله شهبازی
وضعیت ویراست: [ویراست ۲]
مشخصات نشر: تهران: اطلاعات، ۱۳۸۲
مشخصات ظاهری: ۲ ج.: مصور، نمونه، عکس
شابک: (دوره) 978-964-423-150-6 (ج ۱) 978-964-423-151-3 (ج ۲) 978-964-423-152-0

وضعیت فهرست نویسی: فایا
یادداشت: نویسنده جلد دوم کتاب عبدالله شهبازی است
یادداشت: ج ۱ و ۲ (چاپ سی و ششم: ۱۴۰۲) (فیا)
یادداشت: نمایه
مندرجات: ج ۱. خاطرات ارتشید سابق حسین فردوست. - ج ۲. جستارهایی از تاریخ معاصر ایران
موضوع: فردوست، حسین، ۱۲۹۶-۱۳۶۷ - خاطرات
موضوع: ایران - تاریخ - پهلوی، ۱۳۰۴-۱۳۵۷
شناسه افزوده: شهبازی، عبدالله، ۱۳۳۴ - ، ویراستار
شناسه افزوده: مؤسسه مطالعات و پژوهشهای سیاسی
شناسه افزوده: مؤسسه اطلاعات
رده بندی کنگره: DSR ۱۴۸۶/ف ۴۲۳۳۳۳۸۲
رده بندی دیویی: ۳۵۵/۸۱۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی: ۶۴۱۶-۸۲

www.ketab.ir

انتشارات اطلاعات

تهران: خیابان میرداماد، خیابان دکتر مصدق، روزنامه اطلاعات، شماره پستی ۱۵۴۹۹۵۳۱۱۱
تلفن: ۲۹۹۹۳۳۵۵-۶
فروشگاه مرکزی: بزرگراه حقانی، روبروی ایستگاه مترو، ساختمان روزنامه اطلاعات، تلفن: ۲۹۹۹۳۳۶۸
فروشگاه شماره (۱): خیابان انقلاب اسلامی، روبروی دانشگاه تهران، تلفن: ۶۶۴۶۰۷۳۴

ظهور و سقوط سلطنت پهلوی (جلد اول: خاطرات ارتشید سابق حسین فردوست)

ویراستار: عبدالله شهبازی

طراح جلد: رضا گنجی

حروف نگاری، چاپ و صحافی: مؤسسه اطلاعات

چاپ اول: ۱۳۶۹ چاپ سی و ششم: ۱۴۰۲ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۳-۱۵۰-۶ (دوره ۲ جلدی) (ISBN: 978-964-423-150-6 (2vol. set))

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۳-۱۵۱-۳ (ج ۱) (ISBN: 978-964-423-151-3 (vol. 1))

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است. Printed in Iran

فهرست مطالب

۱۵	پیشگفتار
۲۱	۱. ورود به دربار تا سقوط رضا شاه
۲۳	چگونه به دربار راه یافتیم؟
۲۵	نخستین دیدار با ولیعهد
۲۷	خانم ارفع
۲۹	امیر اکرم و من
۳۲	استعداد ولیعهد
۳۴	تحصیل در سوئیس
۳۶	مسافرت از راه شوروی
۳۹	پانسیون پروفیسور مرسیه
۴۱	در مدرسه له روزه
۴۶	آشنایی با ارنست پرون
۴۸	معشوقه ولیعهد
۵۱	تیمورتاش و شوروی ها
۵۴	بازگشت به ایران
۵۶	دانشکده افسری
۵۸	ارنست پرون در دربار
۶۰	ازدواج ولیعهد و فوزیه
۶۳	ازدواج شمس و اشرف
۶۸	کشف حجاب، قیام گوهرشاد و ترور رضاخان

۲۹۹	دوره های اطلاعاتی در انگلستان
۳۰۹	اینتلجنس سرویس و سازمان آن
۳۲۰	آموزش در اینتلجنس سرویس
۳۳۰	انگلیسی ها و کودتای قره نی
۳۳۲	محمدرضا، سیا و اینتلجنس سرویس
۳۳۷	سیا در ایران
۳۴۴	ملاقات‌های من با رئیس ام. آی. ۶
۳۴۷	شبکه ماهوتیان
۳۵۴	سازمان بی سیم
۳۶۴	سازمان برون مرزی اسرائیل در ایران
۳۷۲	فراماسونری، بهائیت و توده ای های انگلیسی

۳۷۹	۵. سازمان اطلاعاتی رژیم بهلوی
۳۸۱	دستگاه اطلاعاتی؛ از رضا خان تا محمدرضا
۳۸۹	تاریخچه «شورای عالی هماهنگی»
۳۹۷	«دفتر ویژه اطلاعات»؛ سازمان و وظایف آن
۴۰۳	شبکه های پنهان «دفتر ویژه اطلاعات»
۴۰۸	مأموریت من در ساواک
۴۱۵	بختیار؛ اولین رئیس ساواک
۴۲۳	ساواک؛ از یاکروان تا مقدم
۴۳۰	سازمان و آموزش ساواک
۴۳۰	حوزه ریاست
۴۳۲	سازماندهی اداری ساواک
۴۳۵	امور اداری (اداره کل یکم)
۴۳۶	امور مالی (اداره کل ششم)
۴۳۶	امور فنی (اداره کل بنجم)
۴۴۲	اسرائیل و آموزش ساواک
۴۴۶	آموزش حفظ شناسی
۴۴۶	آموزش بازجویی
۴۵۱	اداره کل نهم (تحقیق)
۴۵۷	حفاظت ساواک

- ۴۵۶ سازمان ضدجاسوسی ساواک
- ۴۶۰ سازمان اطلاعات خارجی ساواک
- ۴۶۲ سازمان امنیت داخلی ساواک
- ۴۶۸ چهره های ساواک
- ۴۶۸ سرلشکر قدر و لبنان
- ۴۷۱ خواناساری: مسئول دانشجویان در اروپا
- ۴۷۲ نابتی: «مقام امنیتی»
- ۴۷۷ ۶. مسائل امنیت داخلی در دوران محمدرضا
- ۴۷۹ رژیم پهلوی و «دکترین امنیت ملی»
- ۴۸۰ الف - دوران رضاخان
- ۴۸۲ ب - دوران محمدرضا
- ۴۸۸ «شورای هماهنگی» و مسائل منطقه ای
- ۴۸۸ اصفهان
- ۴۸۹ ایلام
- ۴۹۰ باختران
- ۴۹۲ خراسان
- ۴۹۲ خوزستان
- ۴۹۳ سیستان و بلوچستان
- ۴۹۵ گرگان و گنبد
- ۴۹۵ گیلان و مازندران
- ۴۹۶ هرمزگان
- ۴۹۷ مسئله آرامنه و دانشناکسیون
- ۵۰۰ کردستان و کردها
- ۵۰۵ شورش عشایری فارس
- ۵۱۰ قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲
- ۵۲۱ ۷. رژیم پهلوی، آبر قدرت، ها و غاور صیانه
- ۵۲۵ آبر قدرت، ها و ایران
- ۵۳۳ ایران و پیمان سنو
- ۵۳۸ رژیم پهلوی و کشورهای منطقه

- ۵۳۸ اتحاد شوروی
 ۵۴۱ افغانستان
 ۵۴۵ پاکستان
 ۵۴۸ ترکیه
 ۵۵۱ اسرائیل
 ۵۵۴ عراق
 ۵۵۹ عمان
- ۵۶۱ ۸. انقلاب و سقوط سلطنت
 ۵۶۳ از ثبات تا سقوط
 ۵۶۳ سیری در انقلاب
 ۵۷۲ برکناری هویدا و دولت آموزگار
 ۵۷۶ هویدا و ستاد تطبیق بازرگانیت
 ۵۷۸ دولت شریف امامی - رئیس فراماسونری
 ۵۸۸ ارتشبد از هاری و دولت نظامی
 ۵۹۵ آخرین روزهای شاه در ایران
 ۵۹۵ جم، ناظم و دولت بختیار
 ۵۹۸ کنفرانس گوادلوپ
 ۵۹۹ مأموریت ژنرال هایزر
 ۶۰۱ فرار شاه
 ۶۰۴ ۳۷ روز دولت بختیار
 ۶۰۵ ارزیابی از دولت بختیار
 ۶۰۸ قره باغی و رقیبهای او
 ۶۱۱ من و دولت بختیار
 ۶۱۵ دیدارها و گفته ها
 ۶۲۳ سقوط سلطنت
- ۶۳۳ ۹. بازجویی های ارتشبد حسین فردوست
 ۶۳۵ آغاز سخن
 ۶۴۴ جایگاه من در دربار
 ۶۴۸ دوره های نظامی

۶۵۲	مشاغل من
۶۶۲	پاسخ به تاریخ
۶۶۹	چرا در ایران ماندم؟
۶۷۲	زندگی من پس از انقلاب
۶۸۱	منشأ شایعات
۶۹۱	فهرست اعلام

کتاب حاضر، خاطرات ارتشید سابق حسین فردوست، یکی از برجسته ترین و مؤثرترین چهره های سیاسی - اطلاعاتی رژیم پهلوی است.

حسین فردوست از دوران کودکی به عنوان دانش آموز دبستان نظام وارد کلاس مخصوصی شد، که رضاخان برای ولیعهدش، محمدرضا پهلوی، ترتیب داده بود. رضاخان، که تمایل داشت در کنار فرزندش دوست و همبازی «درس خوانی» باشد، فردوست را مورد توجه خاص قرار داد و او به دربار راه یافت. پسرستان، فردوست از کودکی نزدیک ترین دوست محمدرضا پهلوی و محرم اسرار او شد. با عزیمت «ولیعهد» به سوئیس برای تحصیل در کالج لُروزه، فردوست تنها همکلاسی بود که به طور رسمی با او اعزام شد و طی سالهای اقامت در سوئیس همچنان صمیمی ترین یار محمدرضا بود. طی این سالها، این رابطه متقابل تعمیق یافت و چنان پیوندی پدید شد، که گویی فردوست جزء مکملی از شخصیت و زندگی محمدرضا پهلوی است. با صعود محمدرضا به سلطنت، فردوست همچنان در کنار او بود و این رابطه چنان بود که «شاه» در کتاب مأموریت برای وطنم تنها کسی را که به عنوان دوست خود معرفی کرد، فردوست بود:

در آنموقع دوست صمیمی من پسری بود به نام حسین فردوست که پدرش ستوان ارتش بود. حسین در دوران تحصیل در سوئیس هم با من همدرس بود و بعد هم با درجه سرهنگی سمت استادی دانشکده افسری را عهده داری می کرد و فعلا در گارد شاهنشاهی مشغول به انجام وظیفه است.^۱

در دوران سلطنت محمدرضا پهلوی، فردوست نه فقط صمیمی ترین دوست او بود؛ تا بدان حد که تنها فردی بود که با «شاه» و «ملکه» بر سر یک میز غذا می خورد، بلکه محرم اسرار

۱. محمدرضا پهلوی، مأموریت برای وطنم، ص ۸۶-۸۷.

موضوعی مطلب، مباحثی جا بجا شده و در بخش مربوطه قرار داده شده است. در مواردی که ضرور تشخیص داده شده، توضیحاتی در زیرنویس صفحات افزوده شده و یا شخصیت‌های مهم معرفی گردیده‌اند. اینگونه زیرنویس‌ها با امضای (ویراستار) از نوشته‌های فردوست تفکیک شده است. بعلاوه، در پایان خاطرات پیوست‌هایی توسط «ویراستار» افزوده شده. این پیوست‌ها شامل اسناد مکمل و «تک‌نگاری‌های تاریخی» است، که با استناد به خاطرات فردوست و یا مآخذ و اسناد معتبر دیگر برای ایضاح گره‌گاه‌های مهم تاریخ معاصر ایران تهیه شده است.

در پایان لازم می‌دانیم مراتب سپاس خود را از وزارت اطلاعات و دادستانی انقلاب اسلامی، که امکان دسترسی ما را به این خاطرات فراهم آوردند، و سرپرست محترم مؤسسه اطلاعات، که به نشر کتاب همت بستند، ابراز داریم.

به امید آنکه انتشار خاطرات فردوست، دستمایه لازم و ضرور را برای پژوهشگران ارجمند تاریخ معاصر ایران فراهم آورد و نیز مردم میهن اسلامی، و بویژه نسل جوان، را با واقعیت‌های تاریخ خود هرچه بیشتر آشنا کند.

من الله التوفیق و علیه التکلان

مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی

آبان ۱۳۶۹